

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-
ПРАВОВИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА
ЯРЕМЕНКА»
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ» (ЧЕХІЯ)
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
СТАМБУЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ТУРЕЧЧИНА)

МОЛОДЬ ТА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

21 червня 2024

Київ 2024

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 2 від 19 вересня 2024 року)*

Редакційна колегія:

К. Захаренко, доктор політичних наук, доцент;
І. Рашковська, кандидат психологічних наук;
Р. Драпушко, кандидат філософських наук, доцент;
С. Болтівець, доктор психологічних наук, професор;
О. Сіра, кандидат філософських наук;
Ю. Шевцова, кандидат наук з державного управління.

**МОЛОДЬ ТА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ** [Електронний ресурс]: збірник матеріалів Міжнародної
науково-практичної конференції (21 червня 2024 р.)/ Київ: УДУ імені Михайла
Драгоманова, 2024. 127 с. PDF-формат.

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Молодь та молодіжна політика в Україні в умовах воєнного стану» містить короткий зміст результатів наукових досліджень молодих та досвідчених дослідників, що стосуються молоді та молодіжної політики за умов військової агресії російської федерації проти України.

Матеріали зацікавлять науковців, викладачів, представників органів державного управління та органів місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, аспірантів, а також тих, хто цікавиться питаннями становища молоді, молодіжної політики та молодіжної роботи в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, автентичність цитат, вірність посилань несуть автори матеріалів, а також (для аспірантів) наукові керівники.

© *Автори публікацій, 2024*
© *Український державний університет*
імені Михайла Драгоманова, 2024

родинам загиблих, переселенцям, покинутим тваринам; розвінчування фейків ворожої пропаганди, інформування через комп'ютерні мережі світової спільноти про злочини рашистів в Україні;

- продумана система виховних впливів на особистість, плекання її мовноментальної стійкості, оновлення програми національного виховання, здорового патріотизму українського суспільства на україноцентричних засадах [3].

Таким чином, національно-патріотичне виховання молоді сьогодні є важливою складовою змісту роботи навчальних закладів, головним завданням яких є формування моральної поведінки, активної життєвої позиції, правил співжиття, єдності слова і діла в підростаючої особистості, готовності брати активну участь у житті своєї держави.

Головним пріоритетом сучасного патріотичного виховання має стати вироблення переконаності молоді, що сила українців в їхній єдності. Лише завдяки почуттям національної єдності, злагоди, миролюбності можна зберегти Україну, зміцнитись, стати рівними серед рівних.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Патріотично-громадянська іпостась особистості. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ-Чернівці: Букрек, 2018. 320 с.
2. Нова українська школа. URL: https://drive.google.com/file/d/1aJCZ_Vy1qIMhalPC3y4_vKgV-mB_aVry/view (дата звернення 06.06.2024).
3. Чепіга Я. Національне виховання. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX-XX ст.): Хрестоматія. Упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. Київ: Науковий світ, 2003. 418 с.

Віктор Зінченко / Viktor Zinchenko

*кандидат історичних наук,
доцент кафедри психології і туризму
Київського національного лінгвістичного Університету,
старший науковий співробітник
НДЦ «Інститут соціально-правових та
політичних досліджень імені Олександра Яременка»*

**«КАПІТУЛЯЦІЯ» КОРОНАВІРУСУ ПЕРЕД РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЮ ВІЙНОЮ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОБЛЕМ МОЛОДІ
THE “SURRENDER” OF THE CORONAVIRUS BEFORE THE RUSSIAN-
UKRAINIAN WAR: TRANSFORMATION OF YOUTH PROBLEMS**

Починаючи з кінця 2019 року українське суспільство переживає виклики, аналогів яких в її історії ще не було. Коронавірусна хвороба виявлена в людини, у грудні 2019 року, в місті Ухань (Центральний Китай), з небаченими до цього темпами, розвинулася у всесвітню пандемію COVID-19 і стала великою проблемою, в тому числі для України. Фактично з лютого 2020 року, коли уряд України прийняв рішення щодо евакуації, з китайської провінції Хубей, 45 наших співвітчизників та 27 іноземців, і розмістив їх, а також екіпаж літака і супроводжувальний медперсонал (всього 94 особи) на тимчасову ізоляцію у медичному центрі Національної Гвардії України в селищі Нові Санжари, що на Полтавщині – українці (власне як і населення багатьох інших країн) почали жити в умовах незнаного до цього виклику, пов’язаного з цілим рядом обмежень. [1]

За даними багатьох досліджень, в тому числі проведених науково-дослідним центром «Інститут соціально-правових та політичних досліджень імені Олександра Яременка» найбільш вразливою категорією населення стала молодь – як найбільш активна складова суспільства.

З поміж інших проблем (здоров’я, дозвілля, спорт, соціальна активність, комунікація з друзями, в тому числі з коханими) надзвичайно відповідальною проблемою став освітній процес. До його переходу в онлайн режим відразу виявилися неготовими і навчальні заклади, і молодь – учні шкіл та здобувачі вищої освіти. Доречно зазначити, що якщо темпи технічного опанування новим видом навчання були досить динамічними та результативними, то реалізація академічної доброчесності цього процесу залишається бути кращою і до цього часу. Суспільство виявилось повною мірою не готовим до сприйняття власної відповідальності за обставини, що були народжені пандемією.

Новим викликом, з новими обтяжливими обставинами, стала повномасштабна агресія (війна) Російської Федерації проти нашої країни, що розпочалася фактично через два роки після вище зазначеного першого «коронавірусного виклику». Введення воєнного стану з 05:30 24 лютого 2022 року по всій підконтрольній Україні території стало, з однієї сторони, продовженням оборонної політики України, що своїм корінням лежить в подіях після Революції Гідності (пов'язаних з фактичною анексією Криму, територій Донецької та Луганської областей), а з іншої – це став початок нової атмосфери життя України періоду відвертого військового вторгнення росіян з метою зміни конституційної влади у нас в країні та захисту територіальної цілісності нашої держави Збройними Силами України.

Новий виклик приніс в середовище українців те, оцінку чому ще належить дати державним інституціям і науковцям. Проблеми коронавірусу фактично «капітулювали» перед новими факторами життя, яке розділилося – на до 24 лютого і після 24 лютого. Спільне в порівнянні, що епіцентром суб'єктності проблем залишилася молодь.

2020-2021 роки

- проблеми здоров'я;
- обмеження в соціальних відносинах;
- обмеження в комунікаціях з рідними і друзями;
- обмеження в дозвіллі;
- он-лайн навчальний процес.

2022 рік – т/ч

- безпека власного життя;
- загроза територіальної цілісності країни;
- участь в захисті країни;
- вимушене переміщення, в т.ч. і за кордон;
- комплексні проблеми рідних і близьких;
- обмеження в соціальних відносинах;
- обмеження в комунікаціях з рідними і друзями;
- комендантська година;
- повітряні тривога;
- ракетні обстріли;
- обмеження в дозвіллі;
- он-лайн навчальний процес;
- невизначеність майбутнього.

З однієї сторони, ми бачимо, що проблеми «коронавірусного періоду» плавно перейшли в проблеми «воєнного періоду», але фактично «розчинилися» в них, тому що цей період має більш критичні виклики, які переживає практично все населення України, і особливо – молодь.

Чому констатуємо «особливо – молодь»? Тому що в цей період з'являється особлива проблема, найбільш вразлива для молоді, а саме невизначеність майбутнього, працевлаштування і т.д. і т.п.

У той самий час, якщо ми проаналізуємо історію, то побачимо, що подібні явища мали місце і після Першої світової, і після Другої світової воєн. При цьому, наслідки попередніх воєн завжди давали поштовх для розвитку нового, прогресивного. Не виключенням стане і закінчення російсько-української війни, тим паче для України вона носить характер національно-визвольної.

Сила молодих логічно що буде потрібна переможній Україні. Інша справа – якою предстане в оновленому суспільстві молодь, з яким рівнем знань і освіченості [3]. А ще, чи взагалі всі молоді люди, які зараз знаходяться за кордоном, повернуться в Україну.

Питань виникає чимало. До слова, сьогодні науково-педагогічна діяльність легендарного організатора спеціального підрозділу «Альфа», генерал-лейтенанта СБУ в запасі, а нині кандидата педагогічних наук, доктора юридичних наук, професора Крутова Василя Васильовича – присвячена саме питанням національної безпеки громадян України, і зокрема молоді, які тимчасово знайшли свій прихисток від війни за кордоном. [2] Важливо зробити все можливе, щоб після війни даний людський потенціал повернувся в нашу країну [4] (тут виникає конфлікт інтересів, з бажанням урядів зарубіжних країн створити для українців гідні умови для проживання, навчання і працевлаштування).

Залишається вкрай важливою і проблема якості он-лайн навчання учнівської та студентської молоді. Дане питання не може бути вирішене лише закликами до виконання принципів академічної доброчесності. Є потреба

вдосконалення змісту цього навчання, і над цим мають працювати усі учасники освітнього процесу.

Власне саме цьому і присвячена Міжнародна науково-практична конференція «Молодь та молодіжна політика в Україні у період воєнного стану».

Список використаних джерел:

1. Зінченко В. А., Рашковська І. В. (2024) *Місцеві громади і туризм в період відновлення після пандемії COVID-19*. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Випуск 29, С. 34–49.

2. Крутов В. В. (2014) Повернення до себе. Київ «Генеза», С. 398.

3. Максименко С. Д., Зінченко В. А, та інші (2023) *Особистість і професія: застосування диференційного підходу у допрофесійній та професійній підготовці фахівців*. Диференційна психологія. За загальною редакцією академіка НАПН України Максименко С. Д. Київ. Видавництво «Людмила», С. 487-559.

4. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Закордонне українство: від дослідження історії до прогнозу розвитку» (Київ, 26 квітня 2024 р.) – К. : ТОВ «Геопринт». 2024. 354 с.

Леся Коцур / Lesia Kotsur
кандидат історичних наук,
доцент кафедри політології
Університету Григорія Сковороди в Переяславі
(м. Переяслав, Україна)

УНІВЕРСИТЕТИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНІ ОСЕРЕДКИ УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

UNIVERSITIES AS PROSPECTIVE CENTERS FOR APPROVAL OF UKRAINIAN NATIONAL AND CIVIL IDENTITY

На початку 2024 року ГО «Платформа громадської дипломатії» (Public Diplomacy Platform) спільно з USAID та IREX презентували дослідження на замовлення Міністерства молоді та спорту України під назвою «Погляди української молоді на національну ідентичність». Його результати показали, що